

STRESZCZENIE

Tytuł: „AKTYWNOŚĆ FIZYCZNA W RYTMIE ROCZNYM A JAKOŚĆ ŻYCIA OSÓB PO URAZACH RDZENIA KRĘGOWEGO”.

Piotr Urbański

Wstęp

Urazy kręgosłupa z uszkodzeniem rdzenia kręgowego (URK) należą do najcięższych schorzeń narządu ruchu i zazwyczaj prowadzą do trwałej niepełnosprawności. Osoby po URK charakteryzują się najczęściej młodym wiekiem i dobrym stanem zdrowia przed nabyciem niepełnosprawności, a URK stanowi gwałtowny przeskok z dobrego stanu zdrowia do uszkodzenia lub zaburzenia większości funkcji organizmu. Jednymi z istotnych elementów rehabilitacji osób po URK jest utrzymywanie poziomu AF na wysokim poziomie oraz monitorowanie poziomu subiektywnej jakości życia. Do tej pory przeprowadzono wiele badań oceniających poziom podejmowanej AF i poziom subiektywnej jakości życia w tej grupie. Niewiele z nich prowadzono jednak w sposób longitudinalny, z uwzględnieniem wpływu czynników takich jak rytmy roczne.

Cel badań

Głównym celem pracy była ocena zmienności poziomu AF oraz poziomu subiektywnej jakości życia osób po URK w rytmie rocznym, celem dodatkowym – ocena związku AF i subiektywnej jakości życia oraz analiza innych potencjalnie istotnych relacji, tj. związku czynników demograficznych i klinicznych, a także orientacji temporalnej z poziomem AF oraz poziomem subiektywnej jakości życia. Uzyskane wyniki wykorzystano do konstrukcji modelu predykcji poziomu satysfakcji życiowej w czterech terminach badania (wiosna, lato, jesień, zima).

Wyniki

Przeprowadzone badania potwierdziły istotne zróżnicowanie poziomów AF ($p < 0,05$) i subiektywnej jakości życia $p (\leq 001)$ w rytmie rocznym. Zmiennymi, które w największym stopniu różnicowały poziom AF i satysfakcji życiowej osób po URK, był wiek w dniu badania ($p < 0,05$) i orientacja temporalna ($p < 0,05$). Analiza AF i satysfakcji życiowej w rytmie rocznym wśród osób po URK wykazała pozytywny ich związek ($p < 0,05$) w dwóch sezonach (jesień i lato), a w pozostałych dwóch (wiosna, zima) takich zależności nie dowiedziono ($p > 0,05$). Ponadto udało się skonstruować cztery istotne statystycznie

modele predykcji satysfakcji życiowej w rytmie rocznym (procent wyjaśnionej wariancji: wiosna = 31%, lato = 39%, jesień = 23%, zima = 34%).

Wnioski

Najwyższy poziom AF w badanej grupie osób po URK prezentowany był wiosną, następnie latem, a najniższy jesienią i zimą. Wyższy wiek badanych i ukierunkowanie na przeszłość łączyło się z niższym poziomem AF. Najwyższy poziom subiektywnej jakości życia prezentowany był latem i wiosną, a najniższy jesienią i zimą. Do predyktorów satysfakcji życiowej wiosną w badanej grupie osób po URK zalicza się: wysokość urazu (im wyższy poziom urazu, tym mniejszy poziom satysfakcji życiowej), wiek badanego (im wyższy wiek badanego, tym mniejszy poziom satysfakcji życiowej), czas od urazu (im dłuższy czas od urazu, tym wyższy poziom satysfakcji życiowej), orientację temporalną (ukierunkowanie na teraźniejszość i przyszłość łączy się z wyższym poziomem AF, ukierunkowanie na przeszłość z niższym), poziom lekkiej AF (im wyższy, tym wyższy poziom satysfakcji życiowej). Do predyktorów satysfakcji życiowej latem w badanej grupie zalicza się: wysokość urazu, wiek badanego, czas od urazu, orientację temporalną (teraźniejszość), poziom lekkiej AF. Do predyktorów satysfakcji życiowej jesienią w badanej grupie zalicza się: wysokość urazu, wiek badanego, czas od urazu, orientację temporalną (teraźniejszość i przyszłość), poziom lekkiej AF. Do predyktorów satysfakcji życiowej zimą w badanej grupie zalicza się: wysokość urazu, wiek badanego, czas od urazu, orientację temporalną (przyszłość), poziom intensywnej AF (im wyższy, tym wyższy poziom satysfakcji życiowej).

Urbaniński